

Quin futur tindrà Menorca?

Guillem López Casasnovas

Institut Menorquí d'Estudis i Universitat Pompeu Fabra

Menorca és una mena de microcosmos: té uns cent mil habitants, una consciència de pertinença molt arrelada i és l'illa balear que manté relacions culturals més intenses amb les terres de parla catalana. Declarada Reserva de la Biosfera prest farà trenta anys –la primera que conjugava territori, població i desenvolupament econòmic amb interseccions prou complexes–, avui reivindica el reconeixement de Patrimoni de la Humanitat Unesco per a l'arqueològica Menorca Talaiòtica.

Com hem remarcat amb J. Rosselló, l'economia menorquina en el segle XX ha estat prou diversificada (tres sectors, tres motors: l'anomenada *via menorquina del creixement*). Avui, si bé més dependent del turisme que en el passat, continua distingint-se de l'evolució econòmica balear pels arrossegaments de la demanda externa per al camp i la ramaderia (llet i formatge) i pel sector industrial manufacturer de la sabata (des de les avarques fins a les Pretty Ballerinas). Una situació prou diferenciada de la resta balear i de les Pitiüses en particular.

Fa poc, en un treball conjunt amb l'historiador M.A. Casasnovas hem analitzat les raons per les quals Menorca no és (ni ha volgut ser mai) com Eivissa. Ja és curiós, dues illes properes, a grans trets similars pels seus condicionants geogràfics, i força diferents en la seva evolució. A Menorca la gestió de tot plegat s'ha mostrat sempre bastant diversa des de l'organització territorial en *cavalleries* del rei Alfons, complexa en equilibris polítics (l'esquerra ha alternat en el poder tant o més que la dreta) i més *republicana*. Tot i que de gestió complicada, aparenta ser més rica democràticament que Eivissa, on qui domina l'economia i la política ha sigut un gran hòlding familiar des de temps ancestrals. La creença del valor que té l'illa menor, entre la nostàlgia de l'aïllament i la intel·ligència de la gestió del patrimoni, ha fet que Menorca avui estigui menys trinxada, més preservada i amb un patrimoni cultural considerable. Aquests són trets del relat de l'economia menorquina, desenvolupat ara en un nou text treballat amb A. Méndez.

DAVID ARQUIMBAU

Per arribar aquí res no ha estat fàcil. Superar, per això, la crisi financera passada sense posar el territori cap per avall ha tingut força detractors. S'ha hagut de contraposar la renda al patrimoni, els fluxos de caixa al balanç, el curt al llarg termini davant una infinitat de pressions. Arribaven tant per part de qui s'ho passava malament amb la crisi, també amb la pandèmia –amb una població nouvinguda que mantenia un compromís social dèbil–, com dels grups de pressió dominants, que no entenien altra cosa que afegir dos ous durs al creixement de l'any anterior.

Els indicadors que feien dentetes als empresaris de l'illa, vista l'evolució econòmica que mostrava l'Eivissa del luxe i la festa, respecte de la menorquina, que funciona més a poc a poc però amb més cura mediambiental, requerien la comprensió ciutadana i del votant. Valorar el present i futur de l'economia menorquina, amb diferents narratives, obligava a recordar que no era el creixement de la renda el que marcava el benestar de les poblacions respectives, sinó, en tot cas, de la renda per càpita i el progrés social. Eivissa creixia però ho feia molt més la seva població, de nouvinguts, amb la precarietat social d'un govern que no podia acompanyar l'empenta econòmica amb l'aixopluc social necessari, llastat com està per un mal finançament econòmic. El benestar poblacional en patia.

La realitat avui és que Menorca surt triomfant del darrer envit econòmic, fins i tot per als *negacionistes*, que s'oposaven a les mesures de preservació de

“**Si bé més dependent del turisme que en el passat, Menorca continua distingint-se de l'evolució econòmica balear**”

l'illa de les quals ara treuen benefici: no certament dels grans hotels i supermercats, sinó dels hotelets de ciutat, botigues i mercats locals. Platges verges plenes, restaurants que no han donat l'abast, carreteres saturades de vehicles n'han estat símptomes. S'ha rebut un visitant que ve a l'illa no de paquet de turoperador sinó volent descobrir per ell mateix els racons recomanats i l'encant de la natura fent el *camí de cavalls*. Això no és un *tot inclòs*, ni desplaçaments de ramat en autobús.

Aquest inici del canvi turístic ha mostrat alguns punts forts però també de febles. La

temporada és curta. Ara el treball a distància i els desplaçaments culturals a l'hivern (museus, òpera, festival de jazz, ciclisme i paisatge, etc.) haurien d'actuar com a antidòts. Però això no és, de moment, fàcil sense connexions aèries raonables i bones xarxes telemàtiques. Algú no està fent la feina. La moguda que representen a l'illa els fons Next Generation són una indicació de la feina que queda per fer des de l'emprenedoria transformadora, que ha d'ancorar millor el camí iniciat.

Aquest és el relat de l'economia menorquina: preocupació per la sostenibilitat, pels recursos naturals (des de les aus de l'albufera fins a la posidònia del fons marí), pel manteniment del capital social (el compromís ciutadà per les coses que són de tots i que no són de ningú), una immigració pautada i més ben integrada i un concepte de desenvolupament econòmic, social i cultural que sobrepasa el creixement curterministria del PIB.

Si una nova autoritat que gestioni correctament la reserva de la biosfera posa ordre i apaivaga alguns estralls col·laterals no desitjats, hauríem recuperat la *via menorquina al creixement* adaptada als nous temps.

pareumàquines

Separem poders: aquests per a tu, aquests per a mi

Àlex Gutiérrez

Cap de Mèdia de l'ARA

El País titula “El PSOE accepta perfils durs del PP per al Constitucional”, la qual cosa fa quedar els socialistes com un partit amb cintura, capaç d'assumir les posicions contràries en nom del consens. A *El Periódico de España*, en canvi, és el líder popular qui surt ben repentinat: “Casado dona treva a Sánchez amb el seu primer gran pacte”. Em permetran que jo avui em declari de la tercera via i em quedi amb el titular d'*El Mundo*, que és qui retrata amb menys embuts la se-

paració de poders a Espanya: “El govern i el PP es reparteixen el TC amb quatre perfils afins”. Més enllà del Constitucional, també a la lletra menuda del pacte hi ha moviments interessants. “El PP cedeix i treu la bès-tia negra del separatisme del Tribunal de Comptes”, titula *Vozpópuli*, en relació al sacrifici de Margarita Mariscal de Ganete. Es ven com una (nova) cessió als pèrfids separatistes, però el cert és que el moviment ha estat acompanyat de l'ascens a

conseller de l'actual fiscal del Tribunal de Comptes Miguel Ángel Torres, algú que s'ha caracteritzat per abraçar la línia més dura en les causes obertes pel Procés.

Tot això passa mentre plana el fantasma de la inhabilitació del diputat Alberto Rodríguez, després d'una condemna de les que fa gratera, perquè se sustenta només en el testimoni policial. En altres països, apartar un parlamentari per un incident menor i obscur causaria estupor democràtic. No pas a l'*Abc*, que obria portada amb “El dilema de Batet: complir amb la llei o amb els socis de Sánchez”. El mes i mig de presó de la condemna queda commutat per una multa. Però no la inhabilitació, segons ha aclarit el jutge Marchena a la presidenta del Congrés. Esclar que no commuta: aquest és precisament l'escarni, decidit per una judicatura que, de nou, es posa a jugar a la política.